

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, *İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya* tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartin

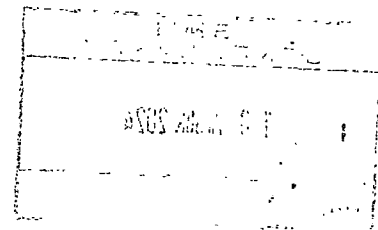
Hakkâri Milletvekili

Hakkari'de 9 Aralık 2024 tarihinde meydana gelen olay, kolluk kuvvetlerinin yetki sınırlarını aşan uygulamalarıyla ilgili iddialar bir kez daha gündeme gelmiştir. Sivil bir polis aracını solladıkları gerekçesiyle F.A.'nın kullandığı bir taksi, Depin Polis Kontrol Noktası'nda durdurulmuş ve araçta bulunan A.K., Ş.K. ve H.K. isimli gençler, polisin fiziksel ve psikolojik şiddetine maruz kaldıklarını iddia etmişlerdir. Yaşanan bu olay, cezasızlık kültürü bağlamında ele alınması gereken bir hukuki ve insan hakları meselesi olarak değerlendirilmelidir.

Olayın tanıklarına ve mağdurların beyanlarına göre, polisler taksi şoförüne ve yolculara "Polis olduğumuzu görmüyor musun? Ne selektör yapıyorsun, artistliğiniz kime?" şeklinde ifadelerle sözlü hakarete bulunmuş ve taksi içerisindeki kişileri zorla araçtan indirmiştir. Daha sonra gençlerin, kontrol noktasındaki depo niteliğinde bir kapalı alana götürüldükleri ve burada kolluk kuvvetlerinin fiziksel şiddetine maruz kaldıkları iddia edilmiştir. Şiddetin, özellikle kalp rahatsızlığı bulunan A.K.'nin sağlığını tehlikeye atacak boyutta olduğu, mağdurun burnunun iki yerden kırıldığı ifade edilmiştir. Ayrıca gençlere zorla çıplak arama dayatıldığı ve bu süreçte cop gösterilerek küfür ve tehditlere maruz bırakıldıkları iddialar arasında yer almaktadır.

Olay sonrası yurttaşların Hakkâri Devlet Hastanesi'ne başvurarak darp raporu aldıkları öğrenilmiştir. Ancak hastane sürecinde dahi polislerin mağdurları ve ailelerini takip ederek hakaretlerde bulundukları ve tahrik edici davranışlar sergiledikleri iddia edilmiştir.

Bu tür iddialar, Türkiye'nin taraf olduğu ulusal ve uluslararası hukukun açık ihlali anlamına gelmektedir. Anayasa'nın 17. Maddesi, işkence ve kötü muameleyi açıkça yasaklamaktadır. Buna paralel olarak, Türk Ceza Kanunu'nun 94. Maddesi işkence suçunu ağır yaptırımlara tabi tutmaktadır. Türkiye'nin taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3. Maddesi ve Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşme, işkence ve insanlık dışı muameleye karşı sıfır tolerans ilkesini benimsemiş ve devletlere bu tür ihlalleri önlemek için etkin tedbirler alma yükümlülüğü getirmiştir.

Bununla birlikte, kolluk kuvvetlerinin yetki aşımı ve orantısız güç kullanımı iddiaları, cezasızlık kültürü ile doğrudan ilişkilidir. Özellikle Hakkâri ve bölge kentlerinde, kolluk kuvvetlerinin yetkilerini keyfi şekilde kullanmalarına karşı gerekli soruşturmaların yürütülmemesi ve failerin yargı önüne çıkarılmaması, bu tür olayların sistematik hâle gelmesine neden olmaktadır. Cezasızlık, yalnızca bireysel mağduriyetleri derinleştirmekle kalmaz, aynı zamanda toplumsal barışı ve hukukun üstünlüğü ilkesini zedeleyen yapısal bir sorundur.

Söz konusu iddiaların, derinlemesine ve etkin bir şekilde soruşturulması devletin hukuk devleti ilkesine bağlılığını gösterecektir. Kolluk kuvvetlerinin keyfi ve hukuk dışı uygulamaları, bireylerin yaşam hakkını, vücut bütünlüğünü ve insan onurunu tehdit etmekte; hukuk düzenini zayıflatarak toplumsal barışı tehlikeye atmaktadır.

Adaletin sağlanması ve hukukun üstünlüğünün korunması için sorumluların yargı önünde hesap vermesi kaçınılmaz bir gerekliliktir. Bu bağlamda, yetkili makamları görev ve sorumluluklarını yerine getirmeye, mağduriyetleri gidermeye ve benzer ihlallerin önüne geçecek yapısal reformları hayata geçirmeye davet ediyoruz. Yaşanan bu vahim iddialar bağlamında, başta İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı olmak üzere ilgili tüm kurumların gerekli incelemeleri ivedilikle başlatması, şiddet uyguladığı öne sürülen kolluk görevlilerinin derhal açığa alınması ve yargı önüne çıkarılması elzemdir.

Bu bağlamda;

1. Hakkâri’de 9 Aralık 2024 tarihinde yaşanan olayla ilgili iddialar hakkında bakanlığınızca herhangi bir idari soruşturma başlatılmış mıdır? Soruşturma hakkında kamuoyuna bilgi verilecek midir?
2. Kolluk kuvvetlerinin yetki aşımını ve keyfi uygulamalarını önlemek amacıyla etkin denetim mekanizmaları oluşturulmuş mudur? Bu mekanizmalar nasıl işletilmektedir?
3. Kolluk kuvvetlerinin “zorla çıplak arama” gibi iddiaların odağında olduğu durumlarda denetim mekanizması nasıl devreye girmektedir? Bu olayda gerekli incelemeler yapılmış mıdır?
4. Kolluk kuvvetlerinin görev sırasında yurttaşlara karşı hakaret, tehdit ve kötü muamelede bulunmasını önlemek için hangi eğitim programları ya da disiplin önlemleri uygulanmaktadır?
5. Hakkâri ve bölge illerinde kolluk kuvvetlerinin yetkilerini keyfi kullanmasına karşı özel bir denetim ya da inceleme yapılmış mıdır? Bu kapsamda elde edilen sonuçlar kamuoyuyla paylaşılmış mıdır?
6. Kamuoyunun güvenini tesis etmek adına, şiddet uyguladığı iddia edilen polis memurlarının derhal açığa alınarak adli ve idari sürecin selameti açısından görevden uzaklaştırılmaları sağlanacak mıdır?
7. 2002-2024 yılları arasında kolluk kuvvetleri tarafından gerçekleştirildiği iddia edilen işkence ve darp vakalarına ilişkin bakanlığınızın elinde bulunan istatistikler nelerdir? Bu süreçte kaç vaka tespit edilmiş, kaç kolluk görevlisi hakkında işlem yapılmış ve kaç kişi görevden uzaklaştırılmıştır?